Critèris entara toponímia d'encastre municipau

Comission de Toponímia de Catalonha

Conselh Generau d'Aran

Generalitat de Catalunya

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Era Comission de Toponímia de Catalonha creèc un grop de trabalh entà elaborar aguesti critèris, format pes persones següentes:

Coordinacion:
Jusèp Loís Sans Socasau

Equip redactor:
Anna Adroer i Puig, Alfred Castells i Urgellès, Ferran Lozano i Ferrer, Josep Moran i Ocerinjauregui, Pilar Murtra i Bellpuig, Mònica Pereña i Pérez, Teresa Planagumà i Nogué, Joan Anton Rabella i Ribas, Isabel Ticó i Duran, Marta Xirinachs i Codina.

Edicion:
Gabinet Tecnic. Departament de Politica Territoriau e Òbres Publiques

Traduccion e adaptacion:
Frederic Vergés Bartau

Dessenh grafic, illustracions e maquetacion:
Petit Comité

Estamparia:
Tallers Gràfics Soler

© Generalitat de Catalonha

Colleccion: Papers dera Comission de Toponímia, 1

1a edicion: Junhsèga 2006

Tiratge: 500

ISBN: 84-393-7096-2

Depòsit legau:

BIBLIOTECA DE CATALUNYA - DADES CIP

Critèris entara toponímia d'encastre municipau. - (Papers dera Comission de Toponímia ; 1)
Índex
ISBN 84-393-7096-2
I. Rabella i Ribas, Joan Anton, dir. II. Vall d'Aran. Conselh Generau III. Catalunya. Generalitat IV. Institut d'Estudis Catalans V. Comissió de Toponímia de Catalunya
1. Toponímia - Normes - Catalunya 2. Català - Normalització 3. Aranès - Normalització
801.311(467.1)

Presentacion

I a pògues causes en lenguatge que donguen tanta escadença ara creativitat com era toponímia. Es colors, es formes, era vegetacion deth territòri; es nòms o es maunòms des sòns estatjants; ua istòria, un avodament, ua legenda o un equipament... quina causa que sigue barrejada damb er engenh dera gent servís entà generar un toponim.

Pr'amor d'açò, es nòms de lòc mos diden plen de causes sus es abitants, sus es origines o sus era natura de cada endret e son capables de crear un trincadís de colors plan variats que balhe personalitat a cada cornèr deth país.

Mès es toponims son tanben informacion, descripcion precisa, coordenada exacta enes mapes, nomenclators urbans, bases de donades o guides. Son un element indispensable de guidatge e de referéncia sus un territòri plen de persones en movement.

Aguesti dus aspèctes son es qu'an encoratjat ara Comission de Toponímia de Catalonha tà aufrir as municipis e tà toti es qu'agen de trabalhar damb nòms de lòc, uns *Critèris* que mos an de perméter preservar plan viua era riquesa culturau qu'era toponímia represente e adobar-la entà hèr-la utila.

Non voleria pas barrar aguesta presentacion sense méter en evidéncia eth rebrembe de toti es membres dera Comission e der equip de trabalh d'aguesta òbra a Teresa Planagumà, que dediquèc es sòns darrèri esfòrci en trabalhar en aguest projècte que non vedec acabat.

Sixte Moral i Reixach,
secretari de Politica Lingüistica

Contengut

Presentacion

a Critèris de denominacion e de fixacion

1. Nòms de municipis e de nuclèus de poblacion
2. Toponímia urbana
    1. Barris, urbanizacions e poligòns industriaus
    2. Vies urbanes
        a) Es generics
        b) Era preposicion *de*
        c) Er article
        d) Eth nòm pròpri
            d1) Antroponims (nòms pròpris de persona)
            d2) Toponims (nòms pròpris de lòc)
        e) Dates
        f) Partiment de nòms en panelatge
    3. Equipaments
    4. Masi
3. Accidents geografics
    1. Idronims
    2. Oronims

b Critèris d'escritura e panelatge

1. Abracaments
2. Accentuacion
3. Aglutinacions
4. Junhents
5. Màgers e minuscules
6. Puntuacion

c Annèxes

1. Encastre legau
2. Hònts de consulta
3. Ligasons
4. Ensenhador tematic

ta

a Critèris de denominacion e de fixacion

1. Nòms de municipis e de nuclèus de poblacion
2. Toponímia urbana
   1. Barris, urbanizacions e poligòns industriaus
   2. Vies urbanes
      a) Es generics
      b) Era preposicion *de*
      c) Er article
      d) Eth nòm pròpri
         d1) Antroponims (nòms pròpris de persona)
         d2) Toponims (nòms pròpris de lòc)
      e) Dates
      f) Partiment de nòms en panelatge
   3. Equipaments
   4. Masi
3. Accidents geografics
   1. Idronims
   2. Oronims

a. Critèris de denominacion e de fixacion

En Catalonha s'ac vau que possedim ua toponímia plan nombrosa e plan rica, qu'ei de besonh sauvar pr'amor qu'es toponims hèn part der auviatge istoric e culturau deth pòble que les a creat e ne reflectissen era sua istòria, era sua cultura e era sua lenga. En aguest sens, coma a recomanat eth Grop d'Expèrts des Nacions Unides en Nòms Geografics, cau protegir aguest auviatge e esvitar era proliferacion de nòms naui de caractèr comerciau o banau, ath delà d'esvitar era pèrda o era substitucion des denominacions autentiques.

Es nòms pròpris de lòc an coma tòca era orientacion geografica, era localizacion sus eth territòri. Plan per açò, es cambis de nòm resulten sociaument treboladors, pr'amor qu'avalissen referents basics e pr'amor que pòden determinar confusions geografiques, qu'ei donc per açò que non ei pas prudent ne conselhable realizar modificacions que non siguen pas de besonh obligat.

Es nòms pròpris se regissen pera madeisha normativa lingüistica qu'es nòms comuns, exceptat en cas qu'era letra iniciau des nòms pròpris s'escriu tamb letra màger. D'aguesta faiçon, donc, es toponims catalans non pòden pas presentar formes ortografiques contràries ara normativa vigenta der Institut d'Estudis Catalans (camp. era Lei 8/1991, de 3 de mai, sus era autoritat lingüistica der Institut d'Estudis Catalans), talament coma especifique era Lei de politica lingüistica:

> *Es toponims de Catalonha an coma forma oficiau era catalana, cossent tamb era normativa lingüistica der Institut d'Estudis Catalans, exceptat es dera Val d'Aran, qu'an era aranesa* (article 18 dera Lei 1/1998, de 7 de gèr, de politica lingüistica).

Era forma ortografica des toponims –includits es nòms des municipis e des nuclèus de poblacion (ciutats, viles, pòbles e bordalats)–, s'establís a compdar dera pronóncia autentica actuau e cossent tamb era documentacion mès antica quan i a trantalhs grafics o dificultat entà determinar era forma corrècta, sustot enes casi de neutralizacion fonetica. Generaument, era solucion istorica coincidís tamb era forma viua, mès, quan era evolucion a aluenhat eth nòm dera sua origina (ei a díder, que i a avut cambis en nòm que non correspon a trantalhs grafics), s'a respectat era forma evolucionada, e actuau:

> **Santa Linya** *(les Avellanes e Santa Linya, Noguera)* a despiet qu'ena sua origina non i avie pas cap de **santa,** senon que proven d'un **saltus Licinae** o **Iliciniae** ("bòsc de Licínia" o "bòsc de casses verds")
>
> **Castell de l'Areny** *(Berguedà)* a despiet que non a era origina ena existéncia de cap **areny** (sablèra), senon qu'amie a un nòm medievau d'origina germanica, **Adalasind(o)**

Quan s'a de balhar nòm as lòcs, e tanben as vies publiques, ei de besonh aver present, prumèrament, es denominacions istoriques autentiques, que cau preservar e sauvar. Per contra, non pòden pas èster ne contier nòms de caractèr comerciau o de marques registrades, que non son pas nòms pròpris geografics e que, ath delà, son ua proprietat privada inscrita legaument.

S'a de mantier tostemp er article quan hè part deth toponim, ei a díder, quan precedís eth nòm pròpri:

- **la Bisbal de Falset** *(municipi, Priorat)*
- **el Racó** *(nuclèu de poblacion, Odèn, Solsonès)*
- **Eth Pònt de Rei** *(nuclèu de poblacion, Canejan, Val d'Aran)*
- **la Bruguera** *(bastiment, Serinyà, Pla de l'Estany)*
- **el Segre, la Valira** *(idronims)*
- **la Ballestera** *(oronim, Arnes, Terra Alta)*

- **el Corronco** *(oronim, la Vall de Boí, Alta Ribagòrça)*
- **Era Unhòla** *(oronim, Naut Aran, Val d'Aran)*

Se regularize er article literari en nòm de municipis e, generaument, enes nuclèus de poblacion, mès se manten er emplec der article lo ena microtoponímia e enes toponims restacats tamb eth relèu e es corsi d'aiga:

- **lo Faro** *(som, Alt Àneu, Pallars Sobirà)*
- **lo Galatxo** *(idronim, Ribera d'Ebre)*
- **lo Perot** *(bastiment, Abella de la Conca, Pallars Jussà)*

Se manten eth nomentat article **salat** (**es, sa, ses, s'**) tamb minuscula iniciau en domeni a on aué per aué se sauve viu (enter Alt Empòrdà e la Selva), en tot que l'escriuem tamb màger iniciau e aglutinat enes zònes a on ja non se ten ena lenga viua:

- **s'Encalladora** *(illot, Cadaqués, Alt Empordà)*
- **sa Llapissada** *(platja, Blanes, Selva)*

Mès:
- **Sarroca de Bellera** *(municipi, Pallars Jussà)*
- **Sescorts** *(oronim, Matadepera, Vallès Occidental)*

Er article personau seguís era madeisha norma que toti es auti articles:

- **fondo d'en Roig** *(relèu, Cunit, Baix Penedès)*
- **ca n'Aulet** *(bastiment, Vidreres, Selva)*

Er article des toponims catalans s'escriu tamb era iniciau tamb minuscula (se non se trape pas en plaça iniciau absoluda, d'un tèxte o dempús d'un punt, o en ua lista) e realize es contraccions de biaish regular: **pel, del, al**. Enes toponims catalans non ei pas prevedible ne sistematizable er emplec der article, ei a díder, que depen de cada cas concrèt (se per tradicion n'a portat o non):

- **Pont de Molins** *(Alt Empordà)*
  mès **el Pont de Suert** *(Alta Ribagorça)*
- **Prat de Comte** *(Terra Alta)*
  mès **el Prat de Llobregat** *(Baix Llobregat)*
- **Prats de Lluçanès** *(Osona)*
  mès **els Prats de Rei** *(Anoia)*

Enes toponims aranesi, er article s'escriu tostemp tamb era iniciau tamb màger, sonque quan se trape en plaça laguens deth nòm. En occitan-aranés, er article determinat tanben hè es contraccions regulares tamb es preposicions **a, de** e **per** (**ath, ar; deth, dera, des; peth, per, pes**). Tanben se contracte tamb es preposicions **en** e **entà** (o **tà**):

- **Es Bòrdes** *(municipi)*
- **Eth Pònt d'Arròs** *(nuclèu de poblacion)*
- *(...)* **d'aquera poblacion entà Era Artiga de Lin** *(oronim)*

Mès:
- **Lac deth Hòro**
- **Malh dera Artiga**
- **Tuc des Neres**

Enes toponims que pòrten article, cau respectar-lo e non pas desbrembar-lo, plan que ne hè part intrinsèca. Sonque en cas deth nòm des parçans o encontrades, se pòt ométer quan eth nòm d'un parçan ei plaçat en cap d'ua lista de municipis o quan seguís enter parentèsi eth nòm d'un municipi entà amuishar ada quin parçan apertien; cau, ath delà, rebrembar que Osona non pòrte jamès article.

- **el Vendrell** e non pas **Vendrell**
- **l'Hospitalet de Llobregat** e non pas **Hospitalet de Llobregat**
- **Santa Margarida i els Monjos** e non pas **Santa Margarida i Monjos**

Tanben cau aver suenh a non meter-lo quan non ei pas de besonh: **Alforja** e non **l'Alforja**.

Quan un toponim a estat prenut com nòm comerciau, er article s'escriu tamb màger (serie eth cas d'un restaurant o d'un centre comerciau plaçat, per exemple, en **les Planes: Les Planes).**

a.1. Nòms de municipis e de nuclèus de poblacion

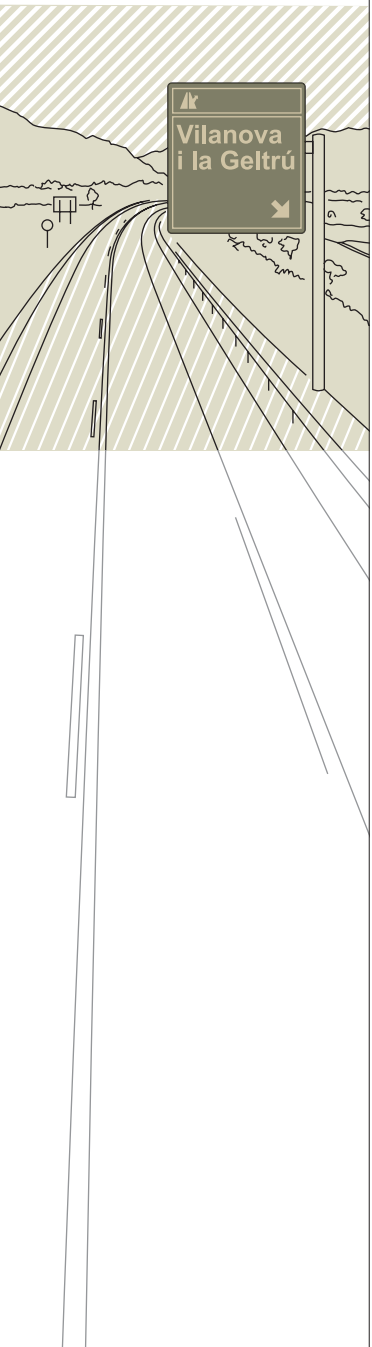

Es municipis generaument prenen eth nòm dera poblacion que hè de caplòc municipau:

- **Arnes** *(Terra Alta)*
- **Corbins** *(Segrià)*
- **Planoles** *(Ripollès)*

En cas que se cree un nauèth municipi a compdar dera fusion o agregament de dus o mès antics municipis, o ben que se volgue optar per ua denominacion deth municipi que non sigue pas era de cap des nuclèus de poblacion que la compausen, era practica generau consistís a includir es nòms des mantuns nuclèus de poblacion ena denominacion deth municipi (normaument dus, en tot poder arribar a èster tres, tamb eth darrèr introdusit per miei dera conjoncion **i** (**e** en Aran), non pas tamb junhent):

- **Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura** *(Baix Empordà)*
- **Torrefeta i Florejacs** *(Segarra)*
- **Vilanova i la Geltrú** *(Garraf)*
- **Arties e Garòs** *(terçon d'Aran)*
- **Vielha e Mijaran** *(Aran)*

En bèri casi, eth nòm deth municipi non coincidís pas tamb eth de cap des nuclèus de poblacion concrèt, senon que correspon a ua denominacion istorica excellenta:

- municipau: **Castell de Mur** *(Pallars Jussà)*
  caplòc: **Guàrdia de Noguera**
- municipau: **Lluçà** *(Osona)*
  caplòc: **Santa Eulàlia de Puig-oriol**
- municipau: **Olèrdola** *(Alt Penedès)*
  caplòc: **Sant Miquel d'Olèrdola**

A viatges, determinadi cambis –demografics, economics o enes vies de comunicacion– qu'afècten es nuclèus de poblacion d'un municipi, pòden balhar origina ath cambi

deth nòm deth municipi, qu'a prenut eth nòm deth nuclèu mès abitat:

- **els Hostalets de Pierola** en torn de **Pierola** *(Anoia)*
- **Pontils** en torn de **Santa Perpètua de Gaià** *(Conca de Barberà)*

E en d'auti casi, s'an prenut denominacions geografiques mès generaus que non coincidissen pas tamb eth nòm de cap de nuclèu de poblacion:

- **Alt Àneu** en torn de **València d'Àneu** *(Pallars Sobirà)*
- **Naut Aran** en torn de **Salardú** *(Val d'Aran)*
- **la Vall de Boí** en torn de **Barruera** *(Alta Ribagorça)*

Eth cambi mès generau a estat era inclusion deth nòm d'un aute nuclèu de poblacion:

- **Alàs i Cerc** en torn d'**Alàs** *(Alt Urgell)*
- **les Avellanes i Santa Linya** en torn de **les Avellanes** *(Noguera)*
- **Montellà i Martinet** en torn de **Montellà** *(Cerdanya)*

E tanben ei soent, era addicion, era supression o eth cambi deth determinatiu, que generaument hè referéncia ath parçan. Aguest determinatiu se ten s'a tradicion istorica o quan eth nòm deth municipi coincidís tamb eth nòm de un aute municipi, de sòrta que sense eth determinatiu poirie èster malaisida era identificacion corrècta.

Addicion:

- **Lles de Cerdanya** en torn de **Lles** *(Cerdanya)*

Supression:

- **Biure** en torn de **Biure d'Empordà** *(Alt Empordà)*

Cambi:

- **Alfara de Carles** en torn d'**Alfara dels Ports** *(Baix Ebre)*

En nòm des municipis, cau recomanar qu'es denominacions geografiques resulten avientes ara realitat territoriau que designen, coma en cas deth municipi dera Val de Boí, antigament Barruera, qu'abrace tota era val. Quan eth nòm deth municipi hè referéncia a ua realitat territoriau mès espandida qu'era qu'amasse administrativament eth tèrme municipau, ei melhor adoptar eth nòm d'un o mantun nuclèus de poblacion com nòm deth municipi et non pas un nòm geografic que correspon a ua realitat fisica mès grana qu'era estenuda deth municipi.

Tanben cau hèr enlà es nòms formadi de faiçon artificiosa e que s'aluenhen dera tradicion toponomastica catalana (com **Forallac** –en torn de **Vulpellac, Fonteta i Peratallada**– o **Torrelavit** –en torn de **Terrassola i Lavit**–). E aqueri que pòden balhar lòc a confusion geografica (coma ei eth cas de **Baix Pallars** en torn de **Gerri de la Sal**, a on eth tèrme **Baix** pòt provocar desorientacion, per'mor qu'ei un tèrme que d'abitud se ten ena denominacion de sosparçans e per'mor que, ath delà, se trape plaçat en parçan deth Pallars Sobirà).

a.2. Toponímia urbana

a.2.1. Barris, urbanizacions e poligòns industriaus

En moment de causir era denominacion d'un nau element urbanistic municipau significatiu –coma un barri, ua urbanizacion o un poligòn industriau– en prumèr lòc, cau aver present es toponims istorics que se trapen en lòc que ten o que tierà. D'aguest biaish, s'ua urbanizacion s'a de bastir a on ancianament i avie un "mas" (bòrda, bordau, bòria: per exemple **Mas Pau> Bòrda Pau**) o un endret coneishut o en ua partida istorica (per exemple **les Rojales**), era prumèra opcion ei aperar-la tamb aqueth nòm (**urbanizacion de Mas Pau o urbanizacion de les Rojales**). Talament atau, preservam e sauvam er auviatge culturau, en aguest cas onomastic, deth municipi. Cau aver present qu'es urbanizacions, e en quauque cas tanben es poligòns industriaus, soent an devengut barris d'ua poblacion o nuclèus de poblacion deth municipi, de sòrta

qu'an permetut eth mantenement d'uns nòms que ja hègen part der auviatge municipau.

Pendent era dusau mieitat deth sègle XX, i avec ua certana tendéncia ara ora de méter nòm as urbanizacions de cercar nòms qu'avessen un supausat caractèr comerciau, soent tamb referéncies a aspèctes toristics (sustot eth solei, era mar o era plaja) e a viatges en anglés. Aguesta tendéncia, que se dèc sustot ena còsta, mès, aué a estat despassada e cada viatge mès es municipis adòpten e tien nòms de caractèr istoric restacats tamb bordaus, partides, endrets o paratges e d'auti elements toponimics caracteristics deth tèrme municipau que son uns nòms que tamb eth pas deth temps mantien era sua valor culturau e enquia estetic, en tot que d'auti nòms de caractèr comerciau o toristic tamb es ans an devengut obsolèts o estonants (**King Parc, Niàgara Parc, Pine Beach**, etc.).

a.2.2. Vies urbanes

Dera madeisha faiçon qu'en cas des nòms de barris, urbanizacions e poligòns industriaus, cau sajar qu'era denominacion des naues vies urbanes respècte e contribuïsque ara sauva dera toponímia municipau existenta. Atau, en prumèr lòc, ei recomanable que, ara ora de méter nòm a naues vies, s'agen present es toponims istorics autentics deth tèrme; en dusau lòc, es nòms de personatges illustres dera poblacion; dempús d'aguestes dues suposicions se pòden aver en compde es toponims e personatges deth parçan, e de tira des Païsi Catalans, e en cas dera Val d'Aran, es toponims e personatges d'Occitània; tanben se pòden préner en consideracion es tèrmes relacionats tamb aspèctes, activitats o tradicions pròpries d'aqueth territòri, e es nòms de lòcs e persones d'encastre universau. Calerie qu'es nòms d'aguestes persones gaudissen d'un certan reconeishement consensuat enter era poblacion e tanben calerie non abusar des denominacions d'un encastre concrèt, coma eth politic, eth religiós, etc.

a) Es generics

Es nòms generics qu'amuishen eth tipe de via urbana (**carrèr, carrèra, plaça, avenguda, passatge, passeg, alèa, baishada,** etc.) son nòms comuns e, donc, s'escriuen tamb minuscula iniciau (exceptat que vagen en plaça iniciau o dempús de punt). Cau respectar es formes caracteristiques locaus (**alèa, trauèssa, còsta, planhèra,** etc.). Quan s'agen d'escríver en plaques o panèus, se considère que se trapen en plaça iniciau e, donc, s'an d'escríver tamb màger iniciau.

Quan un generic a perdut eth sòn significat primitiu e, d'aguesta faiçon, ja non manten era sua foncion coma nòm comun, cau escriver-lo tamb màger iniciau en totes es posicions:

Ena denominacion de vies urbanes, non ven a èster recomanable emplegar com nòm pròpi un mot generic tot solet (**la Plaça**) ne ena combinason de dus generics (**carrer de la Carretera**), exceptat de cassi istorics.

b) Era preposicion *de*

Era preposicion **de** servís entà enlaçar era part generica tamb era part especifica deth toponim e, donc, non s'a pas de suprimir en panelatge, a despieit que s'omete ena parla colloquiau:

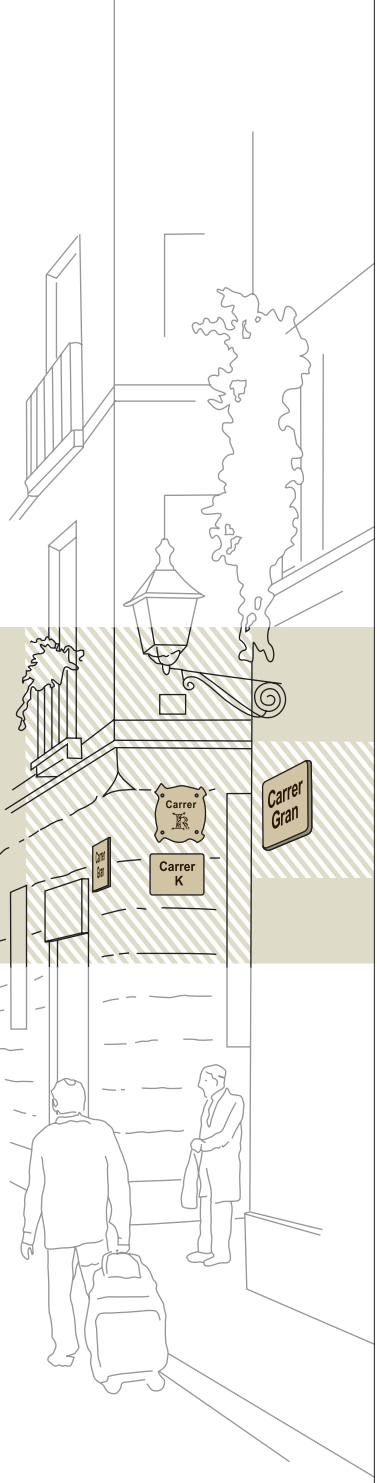

Tanben ei recomanabla mantier-la quan s'abraque eth generic:

C. de Balmes

Quan era part especifica ei un adjectiu, un numèro o ua letra, eth toponim non pòrte pas preposicion, en tot qu'es adjectius van tamb màger iniciau pr'amor qu'opèren coma nòm pròpri:

Carrèr Gran

Carrèr K

Plaça Major

C) Er article

En panelatge rotièr o viari, er article seguís es normes generaus de màgers e minuscules, de contraccion tamb es preposicions e d'apostrofacion (en catalan, non pas en occitan-aranés). Se manten devant deth nòm de persones que vien precedits peth sòn cargue, mestièr, tractament, etc. (aguesti nòms comuns an d'anar tamb màger pr'amor que formen part deth nòm pròpri dera via urbana):

Avinguda del General Moragues

Carrer del Pintor Fortuny

Plaça del Doctor Balari i Jovany

Tanben se i manten quan aguesti mots descriptius i campen toti soleti:

Carrer dels Almogàvers

Carrèra des Mestièrs

Non pòrten pas article quan se sage deth nòm dera persona sense eth cargue o mestièr (**carrèr de Joan Maragall** e non pas **carrèr deth Joan Maragall**) e

en bèth cas concrèt (com **passeg de Mossen Cinto Verdaguer; carrèr de Sant Antòni**).

Er article personau (**en/na**) seguís es madeishes normes generaus d'usatge de màgers e minuscules:

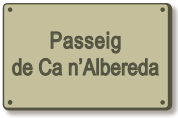

Cau mantier er article salat en airau en qu'aué se ten viu, a despieit que sigue en recession:

S'aguest article se manten fossilizat, s'escriu amassa:

Es articles des toponims non pas catalans o occitans non adaptats s'escriuen tamb màger:

d) Eth nòm pròpri

Es dus critèris generaus entà çò qu'ei ath nòm pròpri des vies urbanes son era **distincion** e era **economia**. Era **distincion** en sens qu'era informacion que i campe a de perméter identificar sens ambigüitats ada qui o a qué hè referéncia eth nòm e **economia** en sens que i an de campar sonque es elements que son indispensables entà qu'era identificacion sigue corrècta.

D'un punt d'enguarda practic, avem de considerar que tot çò que ven darrèr deth generic **carrèr, carrèra, plaça,**

avenguda, alèa, etc. hè part deth nòm pròpri dera via urbana, plan per açò toti es elements que van ath darrèr an de començar tamb màger iniciau:

Avenguda dera Mòla de Çò de Nart

Carrèr deth Costalat de Pejoan

Plaça de l'Arquitècte Sert

d1) Antroponims (nòms pròpris de persona)

Non i a pas un critèri fixe sus es elements qu'includissen es nòms pròpris des vies urbanes: generaument contien eth nòm e cognòm deth personatge (**carrèr d'Ausiàs Marc**), a despieit qu'en bèri casi sonque includissen eth cognòm s'aguest ja ei sufisentament representatiu (**carrèr de Balmes**), o es dus cognòms sens eth nòm (**carrèr de Rubió i Ors**),e, en d'auti, per contra, i é eth nòm complèt, ei a díder, eth nòm tamb es dus cognòms (**carrèr de Josep M. Folch i Torres**). Mès qu'un pausatge de caractèr teoric o aprioristic, se sage d'ua question practica, plan que se ten era part qu'estrictament manque entà poder identificar sens ambigüitats era persona concrèta (en quauqui casi sonque ei de besonh un nòm, en tot qu'en d'auti son de besonh toti dus entà esvitar errances ena identificacion deth personatge).

Deth madeish biaish, en bèri casi eth nòm va precedit deth cargue o mestièr deth personatge e en d'auti non pas:

Carrèr deth Pintor Fortuny mès Passeig de Joan Miró

Quan es carrèr o carrères pòrten eth nòm de personatges catalans o occitans, cau méter es nòms en catalan o occitan:

Avinguda de Lluís Companys

Plaça de Miquèu Sambeat

Cau adaptar ara normativa en aplicacion dera lengua catalana es grafies des nòms e cognòms anteriors ar establiment deth Registre Civil (1870):

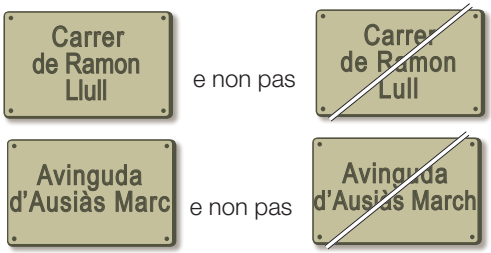

S'es personatges son posteriors ara instauracion deth Registre Civil (tanben se neisheren abantes, mès viueren enquia dempús de 1870), se'n respectarà era grafia emplegada pera persona:

Entà çò qu'ei ara conjoncion **i** enter cognòms, se respècte er usatge que'n hège era persona, plan que i a qui l'includís enter es dus cognòms e qui non ac hè (totes dues grafies son abituaus en catalan):

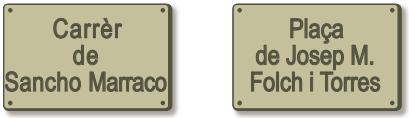

En cas de personatges istorics (biblics, grècolatins, medievaus, etc.) e mitologics non pas catalans o occitans, s'an ua forma en catalan o en occitan tamb tradicion, se manten era solucion catalana. Deth madeish biaish, se hèr servir era forma catalana o occitana en cas des nòms de reis, membres des corts reiaus, papes e sants.

S'es personatges non an pas un nòm tamb ua tradicion d'usatge en catalan o occitan assolidada, tieram eth nòm ena lengua d'origina:

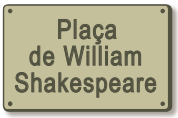

En aguesti casi, s'es nòms castelhans restaquen era conjoncion copulativa, se mantierà en aquera lengua (**passatge de Santiago Ramón y Cajal**).

Quan es personatges an nòms en lengues que tien d'auti alfabets, cau emplegar era forma transcrita, ei a díder, asatada foneticament ath nòste sistèma alfabetic, plan qu'ei era mès avienta entà un emplec public:

Era practica generau desconselhe era imposicion de nòms de persones viues enes vies publiques.

d2) Toponims (nòms pròpris de lòc)

Es toponims catalans (e occitans) an de seguir es critèris expausats anteriorament entà çò qu'ei ar usatge dera toponímia catalana (e occitana) (mantenença der article quan eth toponim ne pòrte, regularizacion ortografica en cas dera microtoponímia, usatge normatiu des aglutinacions, etc.):

Es toponims de dehòra der airau lingüistic catalan o occitan, çò que coneishem com **exonims**, generaument

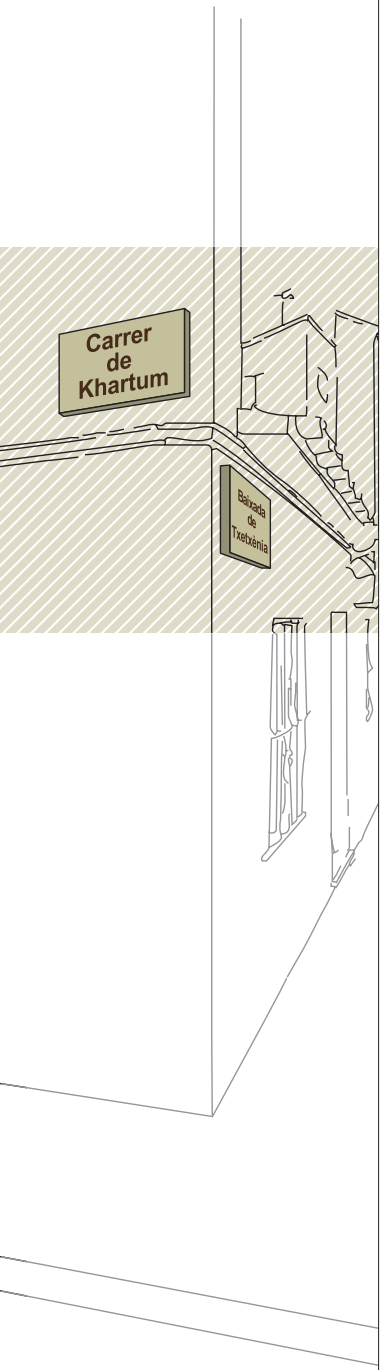

non an pas ua forma en catalan o occitan, exceptat deth nòm des païsi, des sues capitaus o caps-lòcs, deth nòm províncies espanhòles o des deparataments francesi e des poblacions mès vesies geograficament o d'aqueres poblacions tamb es quaus i a avut ua relacion istorica significativa. Sonque tieram era forma catalana o occitana des toponims estrangèrs quan es adaptacions agen ua tradicion d'usatge contrastada en catalan (e les pogam trapar enes principaus òbres de consulta en catalan o occitan):

Carrèra de Londres

Passatge de Tunís

Plaça deth Japon

Quan es toponims exogens non agen pas ua forma catalana o occitana d'usatge istoric hèra assolidada, tieram era forma ena lengua d'origina:

Avenguda de Newcastle

Carrèra de Buenos Aires

Plaça de Düsseldorf

En cas des toponims que provien de lengues tamb d'auti sistèmes alfabetics, calerà percórrer as formes adaptades per miei dera transcripcion ar alfabet latin cossent tamb es formes ortografiques catalanes, tostemp que non i age tradicion grafica en catalan d'escríver aqueth nòm:

Baishada de Txetxènia

Carrer de Khartum

Plaça de Yokohama

Ena Val d'Aran s'aplicarà aguesta norma restacada ar aranés.

e) Dates

Enes nòms des vies urbanes, es dates (exceptat des ans enes dates complètes e des sègles) s'escriuen tamb letres:

f) Partiment de nòms en panelatge

S'en ua placa de panelatge eth nòm se dividís en dues linhes, era preposicion **de** (e tanben **d'**) e era conjoncion **i** / **e** non pòden demorar ara fin dera prumèra linha:

a.2.3. Equipaments

Quan s'a de denomenar un equipament public, se pòt aver en compde, tanben en prumèr lòc, eth o es toponims preexistenti en lòc a on se plaçaràn aguesti equipaments, en tot que, en dusau lòc, se sòu d'aver en compde eth nòm de persones deth madeish municipi –o airau geografic– qu'an avut ua actuacion meritanta. Dempús d'aguesti dus critèris, e quan non i a pas possibilitat de trapar ua denominacion que s'i restaque, s'an en compde es nòms de personalitats d'un encastre o domeni mès generau, prumèr, catalanes o occitans e, dempús, universaus.

Soent se balhen trantalhs en moment d'escríver era denominacion des equipaments: les escrieuram tamb miniscula quan agen un caractèr descriptiu (**escorxador municipal / aucider municipau; pavelló poliesportiu / pabalhon poliesportiu**), en tot qu'ac haram tamb era iniciau tamb màger se corresponen ath nòm pròpri dera installacion (**Escola d'Expressió / Escòla d'Expression**, pr'amor qu'ei eth nòm enregistrat dera escòla).

a.2.4. Masi

En Catalonha i a mantuns milenats de masi, plan d'eri tamb ua valor istorica e culturau hèra significativa. En fòrça casi, eth nòm des masi a estat prenut d'antroponims (prenòms o cognòms) de quauqu'uns des sòns estatjants, generaument en periòdes plan endarrèr istoricament. A despieit qu'ena sua origina eth nòm provenguesse d'un nòm pròpri de persona o d'un cognòm, aué, ja an devengut verais toponims, ei a díder, referéncies geografiques qu'an un usatge sociau generau. Atau ac podem verificar en hèt qu'ena majoritat de casi es masi sauven eth madeish nòm a despieit que i age avut un cambi –e a viatges plan de cambis– des sòns proprietaris o estatjants, de sòrta qu'aué era màger part de masi pòrten nòms que non coincidissen tamb eth cognòm dera familha qu'ara i a era sua demorança.

En aguest sens, eth hèt qu'enes cognòms se mantenguen grafies arcaïques (com **ch, ñ** o **y**) non vòu pas díder que com toponims non s'age d'aplicar era normativa vigenta: era existéncia de cognòms com **Perpiñá** o **Vich** non empachen pas que, com nòm de lòc, se tenguen es formes corrèctes **Perpinyà** e **Vic**.

- **can Ferrer** e non pas **can Farré**
- **mas Blanc** e non pas **mas Blanch**
- **torre d'en Carreres** e non pas **torre d'en Carreras**

E dera madeisha faiçon quan formen part deth nòm d'ua via publica:

- **carrer de Mas Bosc** e non pas **mas Bosch**
- **camí de Can Figueres** e non pas **can Figueras**

Entar establiment dera forma grafica corrècta deth nòm d'un mas, cau campar eth **Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya** e, en cas de non i figure, cau adoptar era forma normativament corrècta.

Atau madeish, cau rebrembar qu'aué, e com recuelh eth punt 1 der article 19 dera Lei 1/1998, de 7 de gèr, de politica lingüistica, es "ciutadans e ciutadanes de Catalonha an dret ar usatge dera forma normativament corrècta en catalan des sòns nòms e cognòms", de sòrta qu'aqueri que volguen pòden a títol personau normalizar es sòns cognòms.

Escriuem tamb minuscula iniciau es generics **cal, can, mas,** etc. quan mantien era sua valor com mot comun e hèn referéncia estrictament ath nòm d'ua bastimenta (en tot que les escriuem tamb màger se designen ua auta realitat: un endret, un nuclèu de poblacion, un municipi, etc.)

a.3. Accidents geografics

Era denominacion des accidents geografics seguís, cossent tamb era normativa lingüistica vigenta, es critèris generaus nomentats adès, tanben entà çò que hè ar usatge de màgers e minuscules. D'un punt d'enguarda generau, se considère qu'es generics mantien era sua valor com mot comun [e, donc, s'escriuen tamb era iniciau tamb minuscula] s'eth sòn significat se correspon tamb er element que designen:

- **puig de les Agulles** *(ei un element deth relèu)*
- **torrent de la Creu** *(ei un idronim)*
- **font Negra** *(ei ua hònt)*

Mès era màger iniciau s'ei un panèu:

Font Negra

E tanben tamb màger se non sauve era sua valor descriptiva:

> **Prat de Comte** *(Terra Alta)*: escriuem **Prat** tamb màger inciau pr'amor que non hè referéncia a un **prat** senon que designe un nuclèu de poblacion e un municipi. Se se referisse a un **prat**, escriueríem **prat de Comte**.
>
> **Font del Bou** *(Bigues i Riells, Vallès Oriental)*: en aguest cas **Font** non designe pas un surgent o dotz d'aigua senon que correspon ath nòm d'un nuclèu de poblacion.

Excepcionaument, podem escríver tamb màger iniciau es generics que se trapen fòrça toponimizats o que non an pas un usatge generau e que, donc, non manen pas entà un significat geografic clar entara màger part dera poblacion:

- **la <u>Bora</u> Gran** *(Vilademuls, Pla de l'Estany)*
  bora = **'tuta, cauva'**
- **la <u>Crosa</u> de Sant Dalmai** *(Vilobí d'Onyar, Selva)*
  crosa = **'enclotadura, bacin'**
- **<u>l'Espluga</u> Rodona** *(Gósol / Saldes, Berguedà)*
  espluga **= 'tuta, cauva, soala'**
- **<u>Galatxo</u> Gran** *(Sant Carles de la Ràpita, Montsià)*
  galatxo **= 'canau naturau enter ua ièrla e tèrra fèrma'**

En bèri casi, eth generic s'a aglutinat entà formar eth nòm pròpri e s'a junhut ena denominacion:

- **el Riutort, el Montsec, Puigpedrós, Roca-llarga**

Enes accidents geografics, ath delà de respectar es formes dialectaus (**redó / rodó**, **jonc / junc**, etc.: **coll Redó** [*el Pinell de Brai, Terra Alta*] / **collet Rodó** [*Rubió, Anoia*]; **rasa**

del Joncar [*Berguedà*] / **barranc del Juncar** [*Pallars Jussà*], etc.) com hèm tamb es nòms des municipis e des nuclèus de poblacion (**Campredó** [*Tortosa, Baix Ebre*] / **Camprodon** [*Ripollès*]; **la Jonquera** [*Alt Empordà*] / **Juncosa** [*Garrigues*], etc.), tanben se mantien formes de caractèr mès locau e popular, plan qu'en aguest encastre non se da ua situacion de refús sociau que òc que se produsís en nòm des poblacions se s'includissen formes que se pòden considerar o interpretar com fòrça colloquiaus o pas guaire formaus:

- **barranc dels Pèlics** *(Priorat)*
- **coll de la Bauma** *(Gisclareny/Saldes)*, **torrent de la Bauma** *(Ripollès)*
- **el Ridaura** *(entath cors fluviau, en tot qu'eth municipi manten era forma istorica Riudaura, a despieit qu'era pronóncia generau sigue era madeisha qu'entath idronim)*

S'es toponims includissen chifres, aguestes s'escriuen tamb letres:

- **font del <u>Vint-i-u</u>**
  (idronim, Artesa de Segre, Noguera)
- **serral de les <u>Onze</u>**
  (oronim, Santa Margarida de Montbui, Anoia)
- **turó dels <u>Quatre</u> Vents**
  (oronim, Valls, Alt Camp)
- **tucòu des Onze**
  (oronim, Escunhau, Val d'Aran)

a.3.1. Idronims

En cas des corsi d'aigua, s'a d'aver un suenh especiau en moment de sauvar er emplec der article. En aguest sens, cau préner en compde qu'era denominacion des arrius o flumes mès grani (qu'ena sua origina ère flom, en tot que "riu" (arriu) s'aplicave ancianament sustot a corsi d'aigua irregulars, qu'aué qualificaríem coma "rieres" (ensarriades) o "torrents" (barrancs, vaudres)) generaument prescindís deth generic:

- **l'Ebre, el Francolí, el Llobregat, el Segre, el Ter, eth Garona, eth Nere**

Mès en cas qu'eth generic **riu** mantengue eth sens ancian e sigue indissociable deth toponim, calerà mantier aguest generic: **riu de la Pedra, riu de Targasona, riu Major**.

E tanben cau préner compde que i a quauqui nòms d'arrius que presenten er article femenin, que non s'a pas de cambiar ne de suprimir:

- **la Muga** *(Alt Empordà)*
- **la Noguera de Tor** *(Alta Ribagorça)*
- **la Tordera** *(Maresme, Selva, Vallès Oriental)*

En aguest cas, ei preferible non servir-se'n pas deth generic, que pòt costar era pèrta der article femenin:

- **la Valira** e non pas **el riu** *(la)* **Valira** *(o, tanplan que non, el Valira)*

Tanben cau préner suenh de respectar er usatge dera preposicion **de** ena denominacion de corsi d'aigua que prenen eth nòm de lòcs per a on passen:

- **riu <u>de</u> Siurana** e non pas **riu Siurana**
- **riu <u>de la</u> Sénia** e non pas **riu Sénia**

Es generics vàrien tanben segon er airau geografic e cau èster precisi en emplec des formes pròpries de cada lòc

(**tossal** o **barranc** > tucolet, tuquet, serralhon, poi o puèg o canau, galihòrça son generics mès pròpris deth espandi lingüistic corresponent ath catalan occidentau, en tot que **turó o torrent** > tucòu, sarrat, pujau, tap o barranc, vabre, galihòrça son mès caracteristics deth catalan orientau). Ei de besonh respectar e tier es formes generiques autoctònes coma **cadolla** (clotiron), **clamor** (arriuet), **toll** (potz, laca), etc. cossent tamb eth sòn despartiment geografic.

a.3.2. Oronims

A despart des critèris generaus, cau préner en compde qu'en quauqui casi eth generic s'a aglutinat tamb eth nòm pròpri iniciau e aguesta aglutinacion a balhat lòc ath toponim actuau:

- **Collsacabra, Collsacreu, Puigmal, Puigpedrós, Rocacorba, Escòrnacrabes**

En aguest encastre, ei a díder, exceptat eth nòm des nuclèus de poblacion, se respècte er usatge der article **lo** quan hè part deth toponim (ei a díder, quan precedís dirèctament ath nòm pròpri):

- **lo Collet** *(les Borges Blanques, Seròs)*
- **lo Tossal** *(Barbens, Sarroca de Bellera, Sort, Tremp, etc.)*

Mès non se determine pas eth generic:

- *(el)* **collet Blanc**
  (Cornudella de Montsant, Priorat)
- *(el)* **tossal del Moro**
  (Batea, Terra Alta)

Tanben cau mantier es generics especifics de cada airau geografic plan catalan plan occitan: (**malh, pic, pica, puig, tuc, planhèth, pla, plana, solana,** etc.).

t b

b Critèris d’escritura e panelatge

1. Abracaments
2. Accentuacion
3. Aglutinacions
4. Junhents
5. Màgers e minuscules
6. Puntuacion

b. Critèris d'escritura e panelatge

b.1. Abracaments

Tostemp que sigue possible, cau escríver es nòms complèti. Es abreviacions s'escriuen tostemp tamb miniscula se corresponen a nòms comuns, en tot que van tamb era iniciau amb màger se corresponen a un nòm pròpri.
En panelatge, quan calgue abracar un toponim, s'aurà d'escríver sonque era iniciau deth determinatiu deth toponim seguida d'un punt.

- **Alfara de C.** = **Alfara de Carles**
- **Montoliu de L.** = **Montoliu de Lleida**
- **les Planes d'H.** = **les Planes d'Hostoles**

Cau préner en compde que, en quauqui casi, era part identificativa deth nòm d'ua poblacion non ei pas eth prumèr element, senon eth dusau (**Ribes** ei era denominacion istorica e autentic de **Sant Pere de Ribes**, **Portell** de **Sant Ramon de Portell**, etc.). Coma qu'aguesti casi vien a èster de mau resòlver (pr'amor que o ben se he a servir ua solucion que non ei identificativa pes poblants dera poblacion o ben pòt indusir a desorientacion geografica entara gent de dehòra), s'a de provar de mantier era denominacion complèta.

Es agiotoponims (es toponims apiejats en nòms de sants) se pòden abracar tamb es formes:

- **St.** *(Sant)*: **St. Joan de les A.**
  (Sant Joan de les Abadesses)
- **Sta.** *(Santa)*: **Sta. Coloma de Q.**
  (Santa Coloma de Queralt)

A maugrat que calgue abracar un toponim, non se'n pòt pas suprimir er article. Tanpòc se pòt abracar eth nòm des

municipis compausats peth nòm de mantues poblacions coordinadi:

- **la Bisbal d'E.** *(la Bisbal d'Empordà)* e non pas **Bisbal d'E.**
- **Montcada i Reixac** e non pas **Montcada i R.**
- **Vielha e Mijaran** e non pas **Vielha e M.**

Abreviacions, simbèus e sigles mès soents ena senhalizacion rotièra o viària (tipes de vies, equipaments):

a
aj. = ajuntament
autop. = autopista
av. = avinguda, avenguda

b
bda. = baixada, baishada
bnc. = barranc
b. = barri
bibl. = biblioteca, bibliotèca

c
c. (o c/) = carrer, carrèr, carrèra
cem. = cementiri, cementèri
clín. = clínica
clin. = clinica
col. = col·legi, collègi
com. = comissaria
convt. = convent
cró. = carreró
cron.= carreron
crat.= carrerat
ctra. = carretera, carretèra

d
disp. = dispensari

e
esc. = escola, escòla, estudi
esgl. = església
esp. = espitau
est. = estació, estacion, gara

f
FC = ferrocarril
fun. = funicular

g
glèi. = glèisa
gr. = grup

h
hosp. = hospital

i
inst. = institut
it. = itinerari

k
km = quilòmetre

m
mtir. = monestir
mteri. = monastèri
mon. = monument
mpal. = municipal
mpau. = municipau
mus. = museu, musèu

p
ptge. = passatge
pg. = passeig, passeg
pl. = plaça
pobl. = població, poblacion
pol. = poligòn
pda. = pujada

r
rbla. = rambla
rda. = ronda

s
St. = Sant
Sta. = Santa

t
trav. = travessera, travessia, travèssa

u
urb. = urbanització, urbanizacion

v
v. = via

b.2. Accentuacion

Es accents des toponims se respècten e non s'ometen pas jamès, ne en panelatge ne quan s'escriuen tamb màgers, tant s'ei era letra iniciau coma tota era paraula.

Àger | **OSSÓ DE SIÓ**

b.3. Aglutinacions

A despieit de qu'ei de mau regularizar eth sistèma element, d'un punt d'enguarda practic podem considerar qu'era preséncia o era abséncia der article determinat remèrque eth grad de toponimizacion e donc, mèrque quina ei era escritura mès avienta. Atau, se se manten er article, se considère preferible d'escríver es elements desseparadi, en tot que, se ja s'a deishat de tier, ven a èster preferible d'escriver-les aglutinats, pr'amor qu'era manca d'article confirme qu'eth nòm pròpri ja se trape sufisentament determinat.

- **la Casa Nova del Bac** ... **Casanova de la Riera**
- **la coma de l'Orri** ... **Comaoriola**
- **els Quatre Camins** ... **Quatrecamins**

Enes nòms des poblacions, aguesta tendéncia ei hèra generau plan que, ath delà, es ancians nòms generics qu'includissen an perdut era sua valor com mot comun:

- **Colldejou** *(municipi)* mès **coll de Jou** *(element orografic)*
- **Fontcoberta** *(municipi)* mès **font Coberta** *(idronim)*
- **Puiggròs** *(municipi)* mès **puig Gros** *(tuc)*

b.4. Junhents

Ena toponímia, s'escriuen tamb junhent es toponims compausadi per aglutinament de dus mots en qu'eth prumèr element acabe tamb vocala e eth dusau comence tamb **r-, s-** o **x-**(sh- en occitan-aranés), quan i a geminacion de **ll** o quan poirie indusir a lectures erronèes:

- **Vila-rodona**
- **Palau-solità i Plegamans**
- **Bell-lloc d'Urgell**
- **Mont-roig del Camp**
- **Puig-reig**

Cau préner compde qu'era grafia a de miralhar era pronóncia, de biaish qu'es solucions grafiques desparières corresponen a solucions foniques desparières:

- **Camprodon** *(Ripollès)* mès **Camp-rodon** *(Olvan, Berguedà)*

Tanben s'escriuen tamb junhent quauqui compausats d'interpretacion pas guaira clara o que se pòt considerar que presenten ua forma fixada istoricament:

- **can Pa-i-nous**
  (bastiment, Vilanova del Camí, Anoia)
- **Coma-de-roure**
  (bastiment, Beuda, Garrotxa)
- **Guarda-si-venes**
  (nuclèu de poblacion, Guissona, Segarra)
- **Sala-d'heures**
  (nuclèu de poblacion, Santa Eugènia de Berga, Osona)
- **serra de Puig-de-sants**
  (Súria, Bages)

b.5. Màgers e minuscules

En catalan es articles e generics s'escriuen tamb era iniciau tamb màger sonque quan se trapen en plaça iniciau absoluda (ne son era excepcion, es articles des exonims: **La Puebla de Fantova, El Salvador, Le Mans**). En tot qu'en occitan-aranés, es articles des toponims (non pas es que se trapen en plaça interiora deth toponim) tostemp s'escriuen tamb letra màger.

Talament coma s'a remercat en paragraf **a.3. Accidents geografics**, cau diferenciar es apellatius que mantien era sua valor com nòms comuns, qu'escriueram tamb era iniciau tamb minuscula, d'aqueri que non sauven era sua valor descriptiva, qu'escriueram tostemp tamb era iniciau tamb màger. Toti es elements que non son pas er article o eth generic, les escriuem tamb era iniciau tamb màger, autrestant se son substantius com adjectius:

- **punta Alta de Comalesbienes**
  (tuc, era Vall de Boí, Alta Ribagorça)
- **l'Alzina del Pla de Cirera**
  (bastiment, Lladurs, Solsonès)
- **torrent del Carrer Fondo**
  (idronim, Alt Penedès)

Era part denotativa (eth nòm pròpri) s'escriu tostemp tamb màger, a maugrat que sigue un adjectiu:

- **tossal Alt** *(les Valls d'Aguilar, Alt Urgell)*
- **estany Sec** *(Meranges, Cerdanya)*
- **carrer Gran, plaça Major**

Er article personau (**en**, **na**, **n'**) va tostemp tamb minuscula:

- **Castellar de n'Hug** *(Berguedà)*
- **els Omells de na Gaia** *(Urgell)*
- **bosc d'en Bolòs** *(Santa Coloma de Farners, Selva)*

Podem escríver era iniciau tamb màger en cas des generics que se trapen hèra toponomizats o que non an un usatge generau (vedetz eth paragraf **a.3. Accidents geografics**).

Eth dusau tèrme (e eth tresau se tanben n'i a tres) d'un compausat junhut per un junhent s'escriu tamb era iniciau tamb minuscula (vedetz eth paragraf **b.4. Junhents**):

- **Riba-roja d'Ebre**
  (municipi, Ribera d'Ebre)
- **Coma-ruga**
  (nuclèu de població, el Vendrell, Baix Penedès)
- **can Fam-i-set**
  (bastiment, Vilobí d'Onyar, Selva)
- **barranc de Vila-seca**
  (idronim, Noguera)
- **turó de Puig-roig**
  (Bonastre, Baix Penedès)

b.6. Puntuacion

Jamès non s'a pas de méter punt finau enes panèus que campen ena senhalizacion rotièra:

e non pas

Es abreviacions pòrten un punt (**av., pl., cra.**, etc.), en tot qu'es simbèus e es sigles non ne pòrten pas (**FC**, **km**, etc.). Es abreviacions e es simbèus s'escriuen tamb minuscula, en tot qu'es sigles, tamb letra màger.

C Annèxes

1. Encastre legau
2. Hònts de consulta
3. Ligasons
4. Ensenhador tematic

C. Annèxes

C.1. Encastre legau

Er article 18 dera Lei 1/1998, de 7 de gèr, de politica lingüistica, establís er encastre legau dera toponímia en Catalonha.

Eth punt 1 determine qu'era unenca forma oficiau ei era catalana, exceptat dera Val d'Aran, en que n'ei sonque era aranesa:

> *Es toponims de Catalonha an coma unenca forma oficiau era catalana, cossent tamb era normativa lingüistica der Institut d'Estudis Catalans, exceptat es dera Val d'Aran, qu'an era aranesa.*

D'aguest biaish, e talament coma s'i remèrque, es toponims catalans s'escriuen sonque segon era normativa der Institut d'Estudis Catalans. Aguesta referéncia mane entara Lei 8/1991, de 3 de mai, sus era autoritat lingüistica der Institut d'Estudis Catalans, que determine qu'aguesta institucion ei era unenca competenta sus era normativa lingüistica dera lengua catalana, e donc sus eth sistèma d'escritura des sòns toponims. Atau, er article 1 reconeish aguesta competéncia sus era normativa lingüistica deth catalan e der article 2 n'especifique era artenhuda publica e sociau:

> **Article 2**
>
> *Er usatge lingüistic des organs dera Administracion dera Generalitat, des corporacions locaus, dera Administracion der Estat en Catalonha e es entitats autonòmes, es enterpreses e es autes entitats e institucions que depenen des nomentades administracions a de respectar era normativa establida per Institut d'Estudis Catalans.*

E en article 4 se concretize qu'era Generalitat de Catalonha a de trabalhar entà garantir qu'es organismes e institucions nomentats en article 2 seguisquen era normativa lingüistica der Institut d'Estudis Catalans:

Article 4

Era administracion dera Generalitat a d'establir es sistèmes de collaboracion e de contraròtle de besonh entà garantir qu'es organismes a que hèn referéncia es articles 2 e 3 seguisquen enes sòns usatges lingüistics critèris coerenti e asatats ara normativa dera lengua establida per Institut d'Estudis Catalans.

De biaish mès concrèt, era Lei de politica lingüistica remèrque enes punts 2 e 3 der article 18 es competéncies municipaus e dera Generalitat:

2. *Era determinacion der aperament des municipis e es comarques se regís pera legislacion de regim locau.*
3. *Era determinacion deth nòm des vies urbanes e es nuclèus de poblacion de tota sòrta correspon as ajuntaments, e era des auti toponims de Catalonha correspon ath Govèrn dera Generalitat, includides es vies interurbanes, sigue quina ne sigue era dependéncia.*

E, fin finau, en punt 4 especifique qu'eth panelatge ei competéncia dera Generalitat, qu'a de susvelhar entà que se respècte çò que s'a determinat enes punts deth predit article 18.

Atau madeish, tanben afècte era toponímia eth Decrèt 78/1991, de 8 d'abriu, sus er usatge dera toponímia, qu'en sòn article 1 ja expause qu'es unenques formes legaus dera toponímia en Catalonha son era catalana, e era aranesa entara Val d'Aran. En tot qu'enes articles 2 e 6 remèrque aspèctes restacadi tamb eth panelatge:

Article 2

Panelatge enes vies urbanes e interurbanes

2.1 Eth panelatge en totes es vies urbanes e interurbanes laguens eth territòri de Catalonha a de hèr a figurar es toponims de Catalonha sonque ena sua forma oficiau, tamb era unenca excepcion de çò que dispause eth paragraf 3 d'aguest article.

2.2 Quan en panelatge des vies urbanes o interurbanes s'indique era direccion entà un lòc de dehòra de Catalonha, eth toponim corresponent a de figurar en catalan s'a ua forma tradicionau en aguesta lengua, sens damnatge que posque figurar tanben en d'autes lengues. Ena Val d'Aran, aguesta norma s'a d'aplicar reportada ar occitan-aranés, en torn deth catalan.

2.3 Es prescripcions qu'establís eth paragraf adès predit s'an d'aplicar tanben, laguens eth territòri de Catalonha, es panèus plaçats dehòra dera Val d'Aran que designen toponims aranesi e enes panèus plaçats ena Val d'Aran que designen toponims catalans de dehòra dera val.

Article 6

Panelatge des nuclèus de poblacion

6.1 Demore defenut eth plaçament ena via publica de panèus que contenguen toponims de Catalonha includits en aperament d'urbanizacions privades, de d'auti establiments de poblacion escampilhada o des sòns andans o viaus, se non i figuren ena forma oficiau o, se dilhèu i manque ena forma toponimica tradicionau.

E en article 3 s'especifique que toti es imprimits, registres publics e publicacions en Catalonha an de tier sonque era forma oficiau des toponims.

Entar establiment dera toponímia oficiau, en octobre de 2003 se publiquèc eth **Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya** tanlèu dempús dera Resolucion 563/V

deth Parlament de Catalonha, sus era elaboracion d'un nomenclàtor oficiau dera toponímia màger de Catalonha.

Pr'amor des prètzhèts de realizacion d'aguest nomenclàtor, se promulguèc eth Decrèt 59/2001, de 23 de gèr, peth quau s'establís era Comission de Toponímia e se modifique eth Decrèt 78/1991, de 8 d'abriu, sus er usatge dera toponímia, ath quau se higie er article 9:

Article 9

Era Comission de Toponímia

9.1 Era Comission de Toponímia [...] ei er organ de conselh, consulta e prepausa en matèria de fixacion oficiau des toponims de Catalonha.

E en punt 9.2 e 9.3 s'especifiquen es membres dera Comission, en punt 9.4 es sues foncions e en punt 9.5 es normes de foncionament dera Comission.

Entà çò qu'ei eth panelatge, cau mençonar era Lei 7/1993, de 30 de seteme, de carretères, qu'ena disposicion addicionau dusau establís er usatge deth catalan enes panèus indicadors:

Sens damnatge dera normativa generau aplicabla ena matèria, es indicadors de senhalizacion dera circulacion enes carretères de Catalonha an d'èster aumens en catalan. Era toponímia i a de figurar en catalan o en aranés, cossent tamb era normativa dera Generalitat de Catalonha.

C.2. Hònts de consulta

Coromines, Joan, Joan Ferrer, Joseph Gulsoy, Philip D. Rasico e Javier Terrado: **Onomasticon Cataloniae**, 8 vol., Curial, Barcelona, 1989-1997.

Criteris de traducció de noms, denominacions i topònims, Direcció General de Política Lingüística, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1999.

Criteris lingüístics per a la senyalització viària, Departament de Política Territorial i Obres Públiques, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1992.

Els hidrònims precedits de l'article femení que no porten genèric, laguens **Documents de la Secció Filològica III,** Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 1996, p. 166-169.

La forma gràfica de la toponímia menor, laguens de **Documents de la Secció Filològica III,** Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 1996, p. 165.

Les formes dialectals i la toponímia, laguens **Documents de la Secció Filològica III,** Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 1996, p. 166.

L'ús de l'article en els noms de les comarques del Principat, laguens de **Documents de la Secció Filològica I**, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 1990, p. 131.

Manual de senyalització urbana d'orientació, Direcció General de Carreteres, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2005.

Mestres, Josep M. e Carolina Santamaria: **Els noms propis geogràfics no catalans**, «Revista de llengua i dret», núm. 27 (juliol de 1997), p. 23-78.

Moran, Josep, Mar Batlle e Joan Anton Rabella: **Topònims catalans. Etimologia i pronúncia**, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 2002.

Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2003.

Toponímia i cartografia. Assaig de sistematització, Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona, 1985.

C.3. Ligasons

Comissió de Toponímia
http://www.gencat.cat/toponimia/

Conselh Generau d'Aran
http://www.aran.org

Consorci per a la Normalització Lingüística
http://www.cpnl.cat/

Institut Cartogràfic de Catalunya
http://www.icc.cat/

Institut d'Estudis Catalans
http://www.iec.cat/

Secretaria de Política Lingüística
http://www.gencat.cat/presidencia/llengcat/

Grup d'Experts de les Nacions Unides per als Noms Geogràfics
http://unstats.un.org/unsd/geoinfo

C.4. Ensenhador tematic

A Abracament (generics) ..... p. 12
Abracament (agiotoponims) ..... p. 25
Abracament (toponims) ..... p. 25-26
Abreviacions ..... p. 26
Accentuacion (panèus) ..... p. 27
Accidents geografics ..... p. 21-22
Accidents geografics (formes dialectaus) ..... p. 21-22
Accidents geografics (minuscula – màg.) ..... p. 20-21
Adjectius (coma nòm pròpri) ..... p. 29
Adjectius soleti (vies urbanes) ..... p. 12
Agiotoponims (abracament) ..... p. 25
Aglutinacion (generics) ..... p. 21 / 24
Aglutinacion (toponims) ..... p. 27
Agregacion nòms (municipis) ..... p. 7
Antroponims ..... veg. Nòms de persona
Article (aranés) ..... p. 6
Article (aranés intèrn) ..... p. 6
Article (parçans) ..... p. 6
Article (conservacion) ..... p. 4-5
Article (idronims) ..... p. 23
Article (idronims: femenin) ..... p. 23
Article (literari) ..... p. 5
Article (*lo*) ..... p. 5
Article (*lo* oronims) ..... p. 24
Article (min. – màg.) ..... p. 5-6 / 29
Article (nòms comerciaus) ..... p. 6
Article (oronims) ..... p. 24
Article (personau) ..... p. 5 / 12 / 29
Article (personau: min. – màg.) ..... p. 5 / 29
Article (personau: vies urbanes) ..... p. 13
Article (salat) ..... p. 5
Article (salat: vies urbanes) ..... p. 13
Article (toponims estrangèrs) ..... p. 13 / 29
Article (top. estrangèrs: vies urbanes) ..... p. 13
Article (vies urbanes) ..... p. 12 / 13
Article (vies urbanes: abséncia) ..... p. 13
B Barris (nòms naui) ..... p. 9-10
C *Can, cal* (minuscula – màger) . ..... p. 20
Cambis de nòm (municipis) ..... p. 4 / 7-8
Conjoncion *i* (nòms de municipis) ..... p. 7
Conjoncion *i* (vies urbanes: entre cognòms) .. p. 15

Conjoncion *i* (vies urb.: cognòms castelhans) p. 16
Conservacion (article).....p. 6
CH Chifres (toponims).....p. 22
D Dates (vies urbanes) .....p. 18
Descriptius soleti (vies urbanes) .....p. 11
Determinatius (nòms de municipis) .....p. 8
Dialectalismes.....cam. Formes dialectaus
E Equipaments (minuscula – màger) .....p. 18-19
Equipaments (nòms naui) .....p. 18-19
Exonims.....cam. Toponims estrangèrs
F Forma normativa .....p. 3
Forma ortografica .....p. 4
Formes artificioses (nòms de municipis).....p. 9-10
Formes catalanes (top. estrangèrs).....p. 16-17
Formes dialectaus (accidents geografics).....p. 21-22
G Generics (abracament).....p. 12
Generics (aglutinacion).....p. 21 / 24
Generics (idronims).....p. 23-24
Generics (minuscula – màger).....p. 29
Generics (oronims).....p. 24
Generics (toponimizadi) .....p. 20-21 / 30
Generics (vies urbanes).....p. 11-12
Grafies arcaïques.....p. 19
I Idronims (article) .....p. 23
Idronims (article femenin) .....p. 23
Idronims (generics).....p. 23-24
Idronims (preposicion *de*).....p. 23
J Junhents (emplec). ....p. 28 / 30
Junhents (compausadi).....p. 28
L Letres (vies urbanes).....p. 12
M *Mas* (minuscula – màger).....p. 20
Masi (nòms naui).....p. 19-20
Minuscula – màger (accidents geogr.).....p. 20-21
Minuscula – màger (article) .....p. 5-6 / 29
Minuscula – màger (article personau).....p. 5 / 29
Minuscula – màger (*can, cal, mas*).....p. 20
Minuscula – màger (equipaments).....p. 18-19
Minuscula – màger (generics).....p. 29
Minuscula – màger (gen. toponimizadi) .....p. 20-21 / 30
Minuscula – màger (iniciau).....p. 3
N Nòms de parçans (article).....p. 6
Nòms comerciaus .....p. 4
Nòms comerciaus (article).....p. 6
Nòms estrangèrs (vies urbanes).....p. 16-17

Nòms de municipis (agregacion) ..... p. 7
Nòms de municipis (cambis) ..... p. 4 / 7-8
Nòms de municipis (conjuncion *i*) ..... p. 7
Nòms de municipis (denominacions geogr.) .. p. 9
Nòms de municipis (determinatius) ..... p. 8
Nòms de municipis (formes artificioses) ..... p. 9-10
Nòms naui ..... p. 4
Nòms naui (barris) ..... p. 9-10
Nòms naui (equipaments) ..... p. 18-19
Nòms naui (masi) ..... p. 19-20
Nòms naui (municipis) ..... p. 7
Nòms naui (poligòns) ..... p. 9-10
Nòms naui (toponímia urbana) ..... p. 10
Nòms naui (urbanizacions) ..... p. 9-10
Nòms naui (vies urbanes) ..... p. 4-10
Nòms de persones (vies urbanes) ..... p. 10/14-16
Nòms de parçans ..... p. 6
Nòms de municipis ..... p. 7-8
Nòms de personatges catalans (vies urb.) .... p. 10
Nòms de personatges istorics (vies urb.) ..... p. 10
Nòms pròpris (forma normativa) ..... p. 3
Nòms pròpris (forma ortografica) ..... p. 4
Nòms pròpris (naui) ..... p. 4
Numèros (vies urbanes) ..... p. 12
O Oronims (article) ..... p. 24
Oronims (article *lo*) ..... p. 24
Oronims (generics) ..... p. 24
P Parçans ..... cam. Nòms parçans
Particion de nòms (panelatge) ..... p. 18
Poligòns (nòms naui) ..... p. 9-10
Preposicion *de* (idronims) ..... p. 23
Preposicion *de* (vies urbanes) ..... p. 11-12
Puntuacion (panelatge) ..... p. 30
Panelatge (accentuacion) ..... p. 27
Panelatge (accidents geografics) ..... p. 20-21
Panelatge (particion nòms) ..... p. 18
Panelatge (puntuacion) ..... p. 30
S Sigles ..... p. 26
Simbèus ..... p. 26
T Toponímia urbana ..... p. 9
Toponímia urbana (nòms naui) ..... p. 10
Toponimizacion (generics) ..... p. 20-21 / 30
Toponims aranesi (article) ..... p. 6
Toponims aranesi (article intèrn) ..... p. 6

Toponims catalans (abracament) ..... p. 25-26
Toponims catalans (aglutinacion)..... p. 27
Toponims catalans (vies urbanes)..... p. 16
Toponims estrangèrs (tamb forma catalana).. p. 16-17
Toponims estrangèrs (sense forma cat.)..... p. 17
Toponims estrangèrs (article) ..... p. 13 / 29
Toponims estrangèrs (article vies urbanes).... p. 13
Toponims estrangèrs (vies urbanes) ..... p. 17
Tractaments, cargues (vies urbanes)..... p. 12-13
U Urbanizacions (nòms naui)..... p. 9-10
V Vies urbanes (abracament generics) ..... p. 12
Vies urbanes (adjectius soleti) ..... p. 12
Vies urbanes (article)..... p. 12-13
Vies urbanes (article: abséncia)..... p. 13
Vies urbanes (article personau) ..... p. 13
Vies urbanes (article salat)..... p. 13
Vies urbanes (article top. estrangèrs) ..... p. 13
Vies urbanes (conjoncion *i* entre cognòms) ... p. 15
Vies urbanes (conjoncion *i* nòms castelhans) p. 16
Vies urbanes (dates) ..... p. 18
Vies urbanes (descriptius soleti) ..... p. 11
Vies urbanes (generics)..... p. 11-12
Vies urbanes (letres)..... p. 12
Vies urbanes (nòms anteriors Registre Civil) .. p. 15
Vies urbanes (nòms de persona)..... p. 10 / 14-16
Vies urbanes (nòms estrangèrs)..... p. 16-17
Vies urbanes (nòms naui)..... p. 4 / 10
Vies urbanes (nòms pròpris) ..... p. 13-14
Vies urbanes (numèros) ..... p. 12
Vies urbanes (personatges catalans)..... p. 10
Vies urbanes (personatges istorics)..... p. 10
Vies urbanes (preposicion *de*) ..... p. 11-12
Vies urbanes (toponims catalans)..... p. 16
Vies urbanes (toponims estrangèrs) ..... p. 17
Vies urbanes (tractaments, cargues) ..... p. 12-13

ASSOCIACIÓ CATALANA
DE MUNICIPIS i COMARQUES

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

FEDERACIÓ DE MUNICIPIS
DE CATALUNYA

ISBN 84-393-7096-2

9 788439 370963